

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Quæstiones Canonicae De Decimis

Friderich, Melchior

Ingolstadii, 17010 [i.e. 1710]

Quæstio II. Qualis Præscriptio eximat ab onere solvendi decimas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61677](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61677)

præscribi hanc immunitatem non posse, sed solum, quod illi, qui præscribunt, teneantur elemosynas erogare, quas erogare tenerentur Clerici, si ipsi decimæ integræ solverentur. Ad illud, quod decimæ sint tributum Deo debitum, & quod contra tributa non admittatur præscriptio, abundè responsum est n. 143. Quod additur, præstationibus annuis præscribi non posse, nec l. 7. C. de Præscript. 30. ann. asseritur, neque verum est, ut patet ex c. 4. & 13. de Præscript. & l. 22. C. de Usur. Ad 4. R. Jura ibi allegata, dum peccati damnant eum,

qui non solvit, loqui de eo, qui mala fide solutionem omittit. At nos loquimur de præscribente, ac per consequens de eo, qui bona fide non solvit. Pariter non valet illud sæpius repetitum, contra Jus Divinum neque consuetudinem neque præscriptionem valere: dixi enim n. 291. non præscribi decimis, prout sunt necessariæ ad decentem Clericorum sustentationem; quatenus verò ad hanc necessariæ non sunt, debentur Jure solum humano. Unde non est ratio, cur ipsi præscribi non possit.

QUÆSTIO II.

Qualis Præscriptio eximat ab onere solvendi decimas?

SUMMARIUM.

296. Discordia DD. circa tempus ad præscriptionem requisitum.
 297. Exemptio contra Parochiam propriam requirit 40. annos cum titulo sine hoc tempus immemorabile.
 298. Responsio ad opposita.
 299. Contra illum, cui decimæ Jure communi non debentur, sufficit tempus ordinarium cum titulo, sine hoc quadragenarium.
 300. Explicatur hæc doctrina.
 301. Dicto tempore non tantum præteritis, sed etiam futuris decimis præscribitur.
 302. Respondetur ad opposita.
 303. Non requiritur tempus duplicatum.
 304. Possessor immunitatis etiam bona fidei, si condemnatur ad solvendum, tenetur solvere etiam præteritas.
 305. Occurritur objectioni.

296 **C**ertum est, ad præscribendam immunitatem à decimis requiri illa, quæ ad præscriptionem in

communi requiruntur, nim. Possessionem, Bonam Fidem, Justum Titulum, & Tempus possessionis à

R 2 Legi;

Legibus definitum. Quasi possessionem hujus immunitatis posse etiam laicos habere, & sic respectu horum illam non esse rem vitiosam, patet ex dictis *q. preced.* Circa Bonam Fidem nihil speciale hic occurrit. Dubium duntaxat est de Justo Titulo, & Tempore continuandæ possessionis. Henriq. *l. 7. summ. c. 27. n. 2.* & Tannerus *tom. 3. disp. 5. q. 3. n. 31.* ajunt, sufficere tempus 40. annorum etiam sine titulo, uti referunt Delbene *c. 8. de Immun. Eccl. dub. 29. sect. 5. n. 2.* & Diana *p. 5. tr. 14. resol. 42.* sed malè utrumque referunt. Henriquez enim de quantitate temporis nihil statuit, Tannerus *l. c.* dubiè loquitur, & lectorem remittit ad *disp. 4. q. 1. n. 96.* ibi verò expressè requirit tempus immemorabile sine titulo, cum titulo annos 40. Molfesius *tom. 1. siem. tr. 6. c. 4. n. 46.* Canis. *c. 17. n. 16.* aliique existimant, semper requiri tempus immemorabile, vel centum annorum. Verùm distinctione opus esse censemus.

297 Assert. I. Ad præscribendam immunitatem contra Parochiam, cui Jure communi debentur decimæ, requiruntur cum titulo 40. anni, sine illo tempus immemorabile. Ita sentiunt Sylvest. *V. Decima q. 4.* Covarr. *l. 1. var. c. 17. n. 8. in fin. & n. 10.* Navarr. *Manual. c. 21. n. 30.* Valent. *tom. 3. disp. 6. q. 5. pun. 2. in fin.* Rebuff. *q. 13. n. 81.* Suar. *c. 12. & c. 13. n. 1.* Gabr. Vasq. *l. c.* Guttier. *l. 2. Can. 99. c. 21. n. 65.* Molin. *de*

Just. tr. 2. disp. 75. n. 5. Lels. *l. 2. de de Just. c. 39. n. 26.* Moneta *c. 5. n. 112.* Sylvius *in 2. 2. q. 87. art. 1. concl. 5.* Fagundez *in 5. Præcept. Eccl. l. 3. c. 1. n. 24.* Reginald. *tom. 2. l. 20. c. ult. sect. 9. n. 96.* aliique; neque videre mihi licuit, qui minus tempus requirat. Probatur assertio ex *c. 15. de Præscript. & c. 1. eod. in 6.* ubi decernitur, ad hoc, ut quis præscribat jus decimandi, requiri cum titulo 40. annos, sine titulo tempus, cujus memoria non extat; etiam si sit capax quasi possidendi: eò quòd in tali casu Jura resistant præscribenti. Atqui illis, qui tenentur solvere decimas, sive Clerici sint, sive laici, resistunt Jura; igitur immunitatem, nisi dicto tempore, præscribere non possunt, etiam si etiam laici capaces sint eam quasi possidendi.

Verùm hisce obstare videtur *l. 298* quòd ad præscriptionem tricennalem non requiritur titulus, non tantùm Jure Civili *Auth. Mala fidei C. de Præscript. long. temp. l. 7. si qui prin. & §. 1. C. de præscript. 30. ann.* sed etiam Canonico *c. 3. de Præscript.* ubi nullà factà tituli mentione admittitur præscriptio 30. ann. & *c. 4. eod. & c. 3. de caus. possess.* ubi pariter absque tituli mentione admittitur quadragenaria præscriptio quoad quartam decimarum, & jus eligendi. & nullo Juris Canonici textu asseri, quòd ad quadragenariam præscriptionem non requiratur titulus, cum possi-

possidenti jus commune resistit. Contrarium patet ex *cit. c. 15. de Prescript. & c. 1. cod. in 6.* Neque obstat, quòd *cit. c. 4. & c. 3.* nulla tituli fit mentio; supponitur enim adfuisse, uti notant Vasquez à Chaves in *c. 17. de Prescript. & Gonzal. ibid. n. 15.* Obstat videtur II. quòd præscribenti servitutem in fundo alieno adversatur Juris communis præsumptio, cum quælibet res libera censeatur. *l. 8. C. de Servitut. & nihilominus in præscribendis servitutibus non requiritur titulus l. 10. prin. ff. si servit. vind.* Omissis alijs DD. responsionibus distinguendum videtur cù Covarr *cit. c. 17. n. 7.* inter resistentiam Juris, quæ est ex mera Juris præsumptione; & eam, quæ Jura positivè uni jus concedunt, negant alteri. Porrò Jura meum fundum tantum præsumunt esse liberum, non tamen vetant alijs quasi possessionem servitutis in eodem; unde mirum non est, quòd ad præscribendam servitutem non requirunt titulum. At verò non solum præsumunt decimas pertinere ad Ecclesiam, sed insuper positivè vetant, ne ab extraneis in aliena Parochia percipiantur, ac insuper præcipiunt, ut singuli eas solvant. Igitur positivè resistunt non solumventibus: ac idcirco ad præscribendam hanc immunitatem meritò plus requiritur, quàm ad præscribendas servitutes.

Assert. II. Ad præscribendam 299
immunitatem contra illum, cui Jure communi non debentur decimæ, sufficit ordinarium cum titulo, sine hoc quadragenarium. Ita Glossa in *c. 1. de Prescript. in 6. & in c. 2. de Restit. spol. Alex. in c. 17. de Prescript. n. 53. Laymann. in cit. c. 1. de Prescript. in 6. Engel. h. l. §. 3. n. 9. contra Panorm. in cit. c. 17. n. 35.* (ubi hanc doctrinam Glossæ dicit esse mirabilem seu paradoxam) & Francum in *cit. c. 1. n. 7.* Ratio asserti est: quia si Jus commune petenti decimas non assistit, tunc neque resistit possessori in ordine ad hunc petitorum; erit ergo præsumptio bonæ fidei pro possessore, si comparetur cum hoc petitore, cum in pari causa melior sit conditio possidentis. Assertit quidem Panorm. absolute dicit *cit. c. 1.* absque titulo non sufficere nisi immemorabile tempus, si Jus commune resistit præscribenti, vel contra eum sit præsumptio. Verum supponit ibi Pontifex, præscribi contra eum, cui decimæ Jure ordinario debeantur: neque enim contra eum, cui Jure communi non debentur, præscribenti Jus commune vel præsumptio resistit.

Ex dictis colligitur, si Abbas v. g. 300
vel Ecclesia, quæ in aliena Parochia colligit decimas, contra alium Abbatem aut Ecclesiam agit judicio petitorio decimarum, & Ecclesia conventa obijciat præscriptionem

ortam ex 40. añorum quasi possessione cum bona fide; non esse opus allegari & probari titulum: nisi actor Prælatus munitus sit privilegio sexagenariæ aut centenariæ præscriptionis; tunc enim tanti temporis quasi possessio à reo probari debet, sed absque titulo. Colligitur II. Si contra privatum Clericum, cui jus decimandi Jure communi non competit, vel contra laicum, opponatur exceptio usucapionis, sufficere, si cum bona fide & titulo probetur quasi possessio 10. annorum, & sine titulo 30. quia in istis casibus Jus commune præscriptionis obtinet; hoc autem Jure plus ad præscribendum non requiritur.

301 Verùm contra utramque assertionem gemina difficultas confurgit. Prima ex *l. 7. §. ult. C. de Præscript. 30. ann.* juxta quam, ex sententia Martini aliorumque communi, præscribi non potest annuis præstationibus in futurum, sed tantum præteritis, seu decursis, quæ videl. solvi quidem vi contractus debuerant, solutæ tamen non sunt. Quam sententiam verissimam esse dicit Schiurpf. *cent. 1. consil. 10. n. 12.* & certam asserit Gail. *l. 2. obs. 79. n. 1.* multisque Camera Imper. præjudicijs confirmatam. Idem de praxi Camera testatur Mynsing. *cent. 3. obs. 13.* Cum igitur decimæ sint præstationes annuæ, aut instar earum, consequens est, quòd præscribi quidem

possit decimis præteritis, non item futuris. At æque communis, aut etiam receptior, cum Bulgaro tenet, unam præscriptionem sufficere ad tollendas tam futuras, quam præteritas præstationes. A qua opinione Arnold. Rath *tr. de Usucap. c. 4. assert. §. neminem* facillè dissenturum esse existimat, nisi qui deceptus sit malo intellectu *cit. l. 7.* Hanc verò ipse cum Bachov, *in Tr. vol. 2. disp. 22. th. 3. lit. F. §. de annuis* optimè, nisi fallor, & ita explicat, ut nullum inde fundamentum proprio opinione erui possit. Quidquid verò sit de annuis præstationibus, de quibus ibi Justinian. loquitur, aliud certè statuerunt SS. Jura de decimis; nam *c. 4. de Præscript. eum*, qui 40. annis quartam decimam non solvit, ab omni obligatione absolvunt, & *c. 6. eod.* ex quadragenaria præscriptione jus decimandi in aliena Parochia concedunt: quia *quadragenalis*, inquit, *præscriptio omnem prorsus actionem excludit*; si omnem, tunc non solum præteritam, sed etiam futuram.

Hinc admittenda non est explicatio, & applicatio dictæ legis 7. ad casum de decimis, quam nonnulli faciunt, distinguendo præscriptionem: unam, quæ præscribitur principali & universali annuæ obligationi, quæ se habet respectu omnium præstationum annuarum; ac alteram, quæ præscribitur obligationi speciali & secundariæ dandi res

di res singulas singulis annis. Illa, inquit, computatur à die, quâ primitus cessatum est à solutione; altera à singulis annis vel mensibus, quibus res solvi debuisset. Unde inferunt: si quis v.g. per 50. annos decimas bonâ fide non solvit, non tenebitur quidem illas decimas restituere, quas primo decennio percepit, quia etiam respectu illarum 40. anni lapsi sunt; neque illas, quas ultimo decennio percepit, quia illæ post præscriptionem jam completam perceptæ sunt; illas verò, quas intermedijs 30. annis percepit, restituere omnino tenetur, cum respectu illarum (numerando præscriptionem à singulis annis, quibus solvi debuissent) ex defectu 40. annorum necdum completa sit præscriptio. Non, inquam, hæc admittenda sunt quoad solutionem decimarum intermedijs 30. annis perceptarum: quia *cit. c. 4.* absolute immunis declaratur, qui per 40. annos quartam decimam Episcopo bonâ fide non solvit, & *cit. c. 6.* jus decimandi in aliena Parochia absolute addicitur illi, qui in illius quasi possessione per 40. años fuit, nec additur (quod tamen addi oportuit, si illa Legis 7. decisio etiam in decimis locum haberet) debere illum decimas ante completam 40. annorum possessionem perceptas restituere: neque dici potuisset (quod tamen ibi dicitur) quadragenali præscriptione omnem prorsus actionem excludi.

303
 Aliam difficultatem proponit Covarr. *cit. c. 17. n. 10. ex l. 7. ff. quemadm. servit. amitt.* ubi ad admittendam servitutem discontinuam requiritur, ut tempus non usûs sit duplicatum. Cùm igitur jus decimandi non competat quotidie & semper, sed certo solum anni tempore, ac idcirco ejus quasi possessio sit discontinua, ut cum Innocent. *in cit. c. 4. de Præscript. & Felin. ibid. col. penult.* observat idem Covarr. consequens esse videtur, ad hoc, ut per usum amittatur, non sufficere tempus ordinariûm 40. annorum, sed requiri duplicatum. Verùm & cum eodem, imprimis jus decimandi non esse servitutem, sed præceptum de solvendo esse quandam Ecclesiæ justissimam indictionem. Unde metiendi non est regulis servitutum temporalium. II. Cùm tempus 40. annorum sit longissimum, idcirco, ubi requiritur à Jure Canonico, non duplicatur, uti notant Panorm. & Felin. ac alij *in cit. c. 4. de Præscript. Cæpoll. de servit. urban. præd. c. 24. Balb. de Præscript. p. 3. p. 4. princip. q. 2.* ubi ait: *magis communis conclusio est, quod ista duplicatio non fiat respectu Ecclesiæ, quia contra Ecclesiam regulariter præscribitur 40. annis indistincte absque aliqua duplicatio- ne.* Hinc, ut observat Covarr. *l. c.* nec viginti anni, qui inter absentes exiguntur, in his præscriptionibus duplicantur. III. Personales servitutes,

vitutes, quæ à re personæ debentur, vel à persona personæ, non sunt discontinuæ, ut tradunt Bartol. in l. Justo ff. de Usucap. Paul. Castr. l. 1. consil. 444. n. 18. & l. 2. consil. 3. col. ult. Panorm. in c. 3. de causa poss. n. 42. Felin. in cit. c. 4. n. 38. Balb. de Præscript. p. 2. p. 5. princip. q. 3. n. 5. ubi dicit esse communem. Etsi ergo daremus, jus decimandi esse servitutem, foret illa tamen continua, & sic non habebit locum cit. Lex 7. utpote quæ loquitur de servitutibus discontinuis.

304 Elegans hîc dubium, idque utilissimum, movet Engel h. t. §. 3. n. 10. Dubitatur, an is, qui bonâ fide per vicennium aut tricennium decimas non solvit, & postea ad earum solutionem condemnatur, solvere teneatur non solum futuras, sed etiam præteritas? Ratio dubitandi simulque dicendi, quod solum ad futuras teneatur, videtur esse: quia bonæ fidei possessor fructus bona fide consumptos non tenetur restituere. §. 3. s. Inst. de rer. div. Placet ejusdem Doctoris opinio, existimantis, teneri illum solvere etiam præteritas: alia enim est ratio fructuum, quàm decimarum. Fructuum enim dominium, etsi re ipsa sit apud dominum agri, possessor tamen bonæ fidei habet dominium præsumptum, eatenus videl. ut exclusâ actione in factum eos consumere possit, quamdiu bona fides durat, facitque suos inte-

rim, ut loquitur Paulus l. 43. ff. de acq. rer. dom. donec videl. repertantur, vel consumantur, vel lis super evincenda re contestata fuerit, ut fusè explicant Harprecht in cit. §. 3. s. n. 56. & seqq. & Bachov. in Tr. vol. 1. th. 1 r. lit. D. At verò Ecclesia, ut infra dicitur, non habet dominium fructuum in agro decimabili, antequam decima eorum pars separata vel designata fuerit, sed dominus agri omnium quoq; fructuum dominus est, solumque obligatur Ecclesiæ ad decimas inde solvendas: obligationes verò & actiones regulariter sunt perpetuæ, seu durant ad 30. annos, & contra Ecclesias usque ad 40. Prin. Inst. de perp. & temp. act. junctâ l. omnes & l. sicut C. de Præscript. 30. añ. c. 8. & c. ad aures de Præscript. Igitur non cessat actio, quam adversus illum habet Ecclesia, nisi per lapsum 40. ann.

Unde in decimis locum non habet illa regula, quod possessor bonæ fidei fructus lucetur: nam decimæ respectu Parochiæ, cui debentur, non sunt aliquid accessorium, uti sunt fructus agri, sed sunt ipsa principaliter in obligatione: principali autem obligationi adversus Ecclesiam non præscribitur, nisi 40. annis. Neque valet, si quis dicat, decimas illas, quæ solvi debuerant, solutæ tamen non sunt, esse res mobiles, res autem mobiles triennio præscribi etiam adversus Ecclesiam. Auth. Quas actiones C. de SS. Eccl.

SS. Eccl. & Can. pen. 16.9.3. Nam &c. neque mobiles præscribi adversus Ecclesiam, nisi 40. annis cum titulo, & sine hoc tempore immemorabili, si possidenti Jus commune resistit: cum Canones, qui in casu resistentis Juris tempus quadragenarium & inmemoriale requirunt,

absolutè loquantur, nec inter mobilia & immobilia distinguant. Accedit, quod Dominus fundi fructus ejusdem non præscribit (cum ipsius sint, non Ecclesiæ) sed solum præscribit actioni; hæc verò, ut dixi, nisi dicti temporis casu non extinguitur.

CAPUT V.

De Exemptis per Pacta & Statuta.

QUÆSTIO I.

An contractu vel statuto acquiri possit immunitas à solvendis decimis?

SUMMARIUM.

306. Varij modi paciscendi super decimis.

307. Potest fieri compositio super decimis præteritis absque consensu Superioris.

308. Pariter sine hoc consensu potest Parochus illas remittere vel super ijs transigere ad suam vitam.

309. Potest cum consensu Superioris Ecclesiæ eas etiam in futurum remittere, si aliunde ipsi provisum est.

310. Potest Parochus consentiente

Superiore transigere super decimis futuris, ita ut obligentur etiam successores.

311. Laicus decimator absque consensu Superioris eas remittere potest, vel super iisdem transigere.

312. Valet Statutum SS. Pontificis de non solvendis alicubi decimis; non item Statutum secularium.

313. Tametsi alicubi detur consuetudo non solvendi.

306 Varij modi paciscendi, & transigendi concipi possunt, quibus immunitas ab onere decima-

rum acquiratur. Nam I. liberaliter remitti possunt per pactum de non petendo. Quæ ab aliquibus di-

S citur